

Tööstusettevõtete uuring 2021

Liisi Himma, Raul Kirsimäe

Töötlev tööstus

Suurim majandussektor Eestis

- 120 tuhat töökohta
- 14,4% meie SKP-st
- 10,2 miljardi eest eksporti

Maailma muutnud aasta

Tööstuse kogutulu
2020

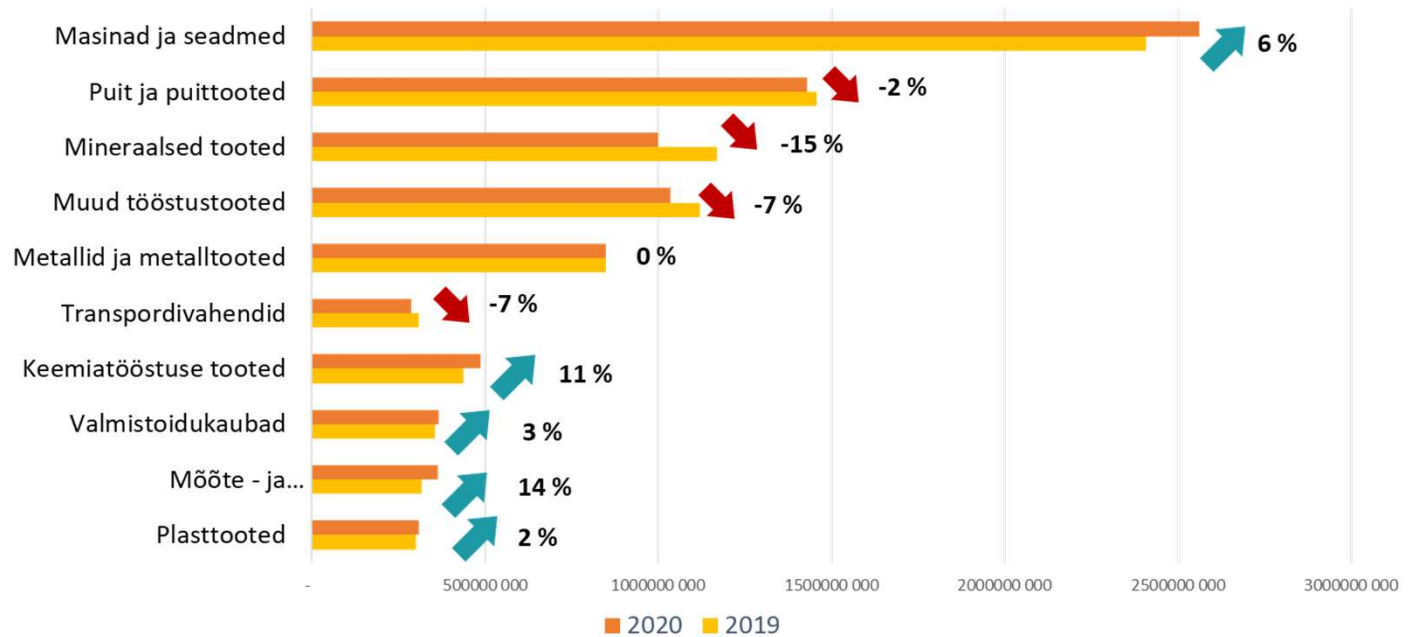
▼ -41
mln

Eestis toodetud
kaupade tulu
2020

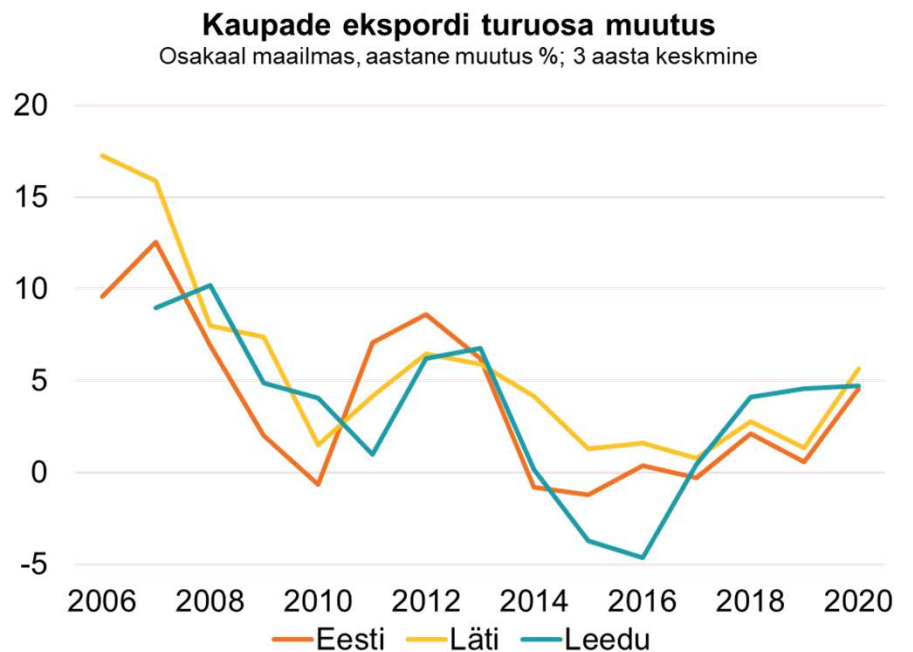
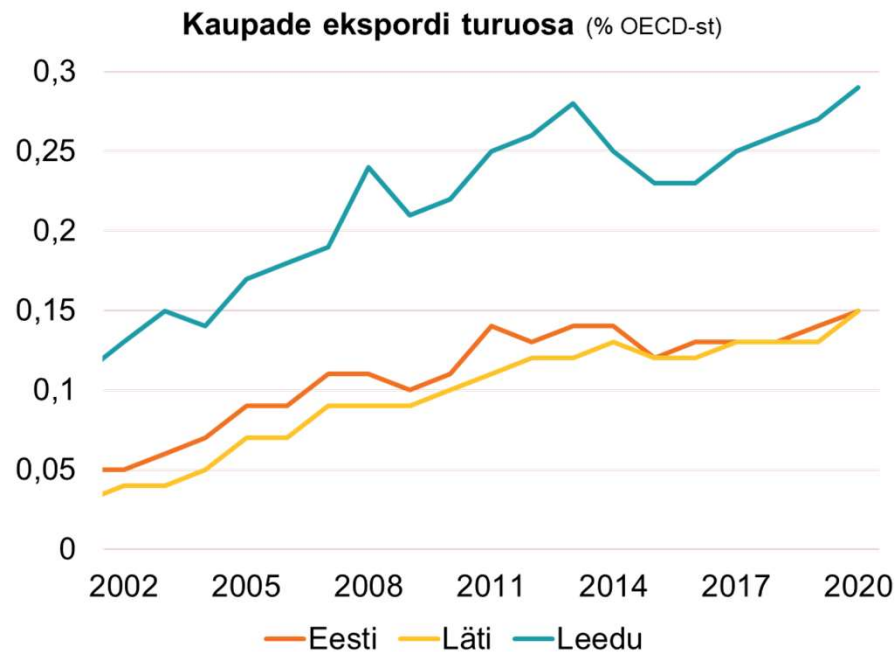
▼ -0.47%

Allikas. Eesti Statistikaamet

Eestis toodetud toodete ekspordi muutus

Balti riigid on tublid ekspordi turuosa kasvatamisel

Tööstusettevõtete uuring

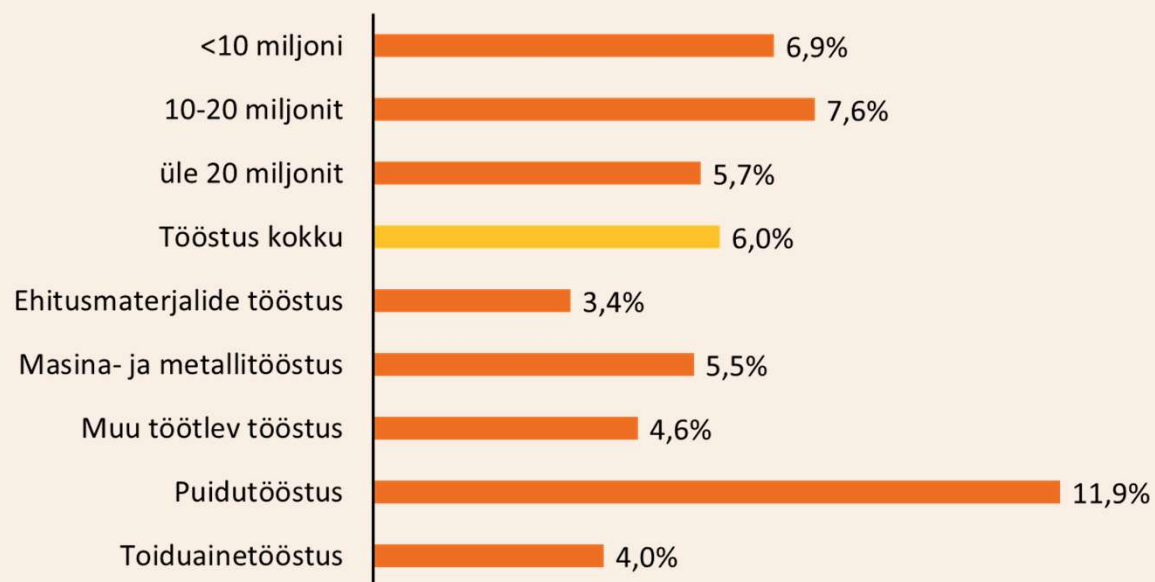
2021

Uuring: 269 Eesti tööstusettevõtet

10%	Ehitusmaterjalide tööstus	Käive	3,73 miljardit
22%	Masina- ja metallitööstus	Mediaankäive	3 miljonit
17%	Puidutööstus	51 ettevõttel käive	20+ miljonit
14%	Toiduainetööstus	Töötajate arv kokku	25 053
37%	Muu töötlev tööstus (mööbel, tekstiil, elektroonika, keemia jm)	Keskmine töötajate arv	93

Käibekasvu prognoos 2021

Käibekasvu prognoos 2021

58%

ettevõtetest prognoosib
käibe kasvu

31% prognoosib
käibe samaks jäämist

11% prognoosib
käibe vähenemist.

76% Ettevõtetest plaanib
kasumlikkuse suurenemist või
samaks jäämist (2020: 86%)

Ettevõtted näevad erinevaid riske

Milliste riskide juhtimine on alanud aastal Teie jaoks kõige olulisemad?

* Valida sai 3 peamist riski; % - mitme vastanu Top3s

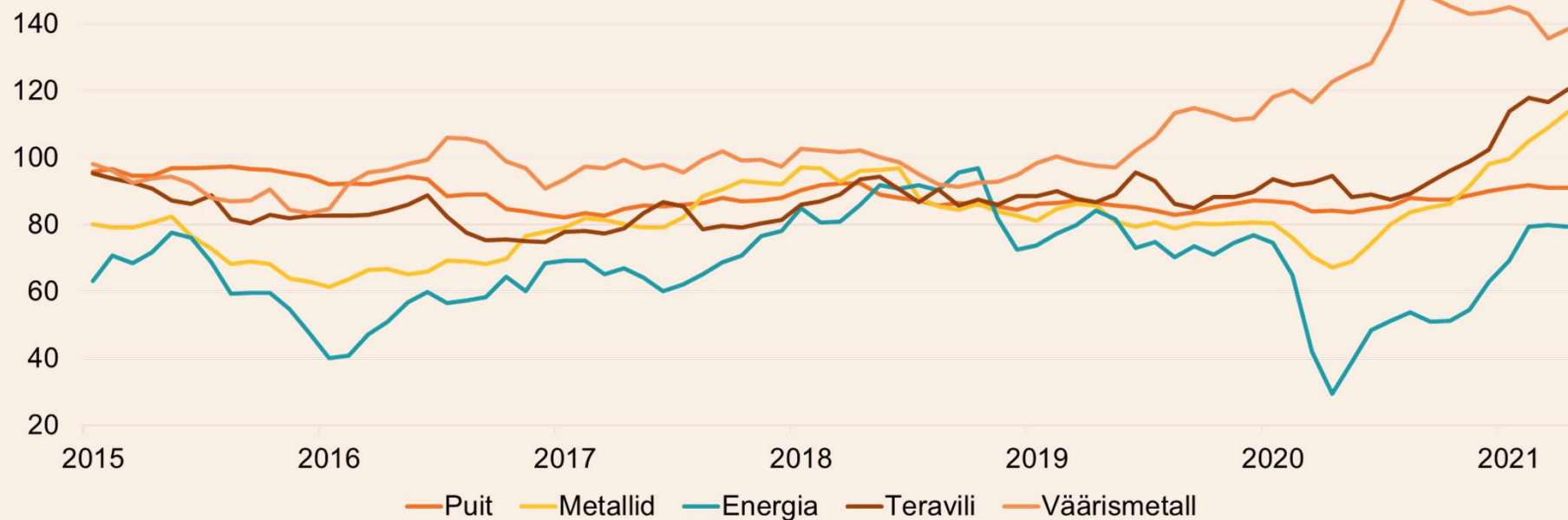
Keskmise suurusega ettevõtete jaoks oluline toodete konkurentsivõimelise omahinna tagamine

(88%)

Ehitusmaterjalide sektori vastajatele kõige suurem väljakutse **töötajate tervise ja ohutuse** tagamine (73%).

Toorainete hinnad on järsult kasvanud

Tooraine maailma indeks (World Bank)

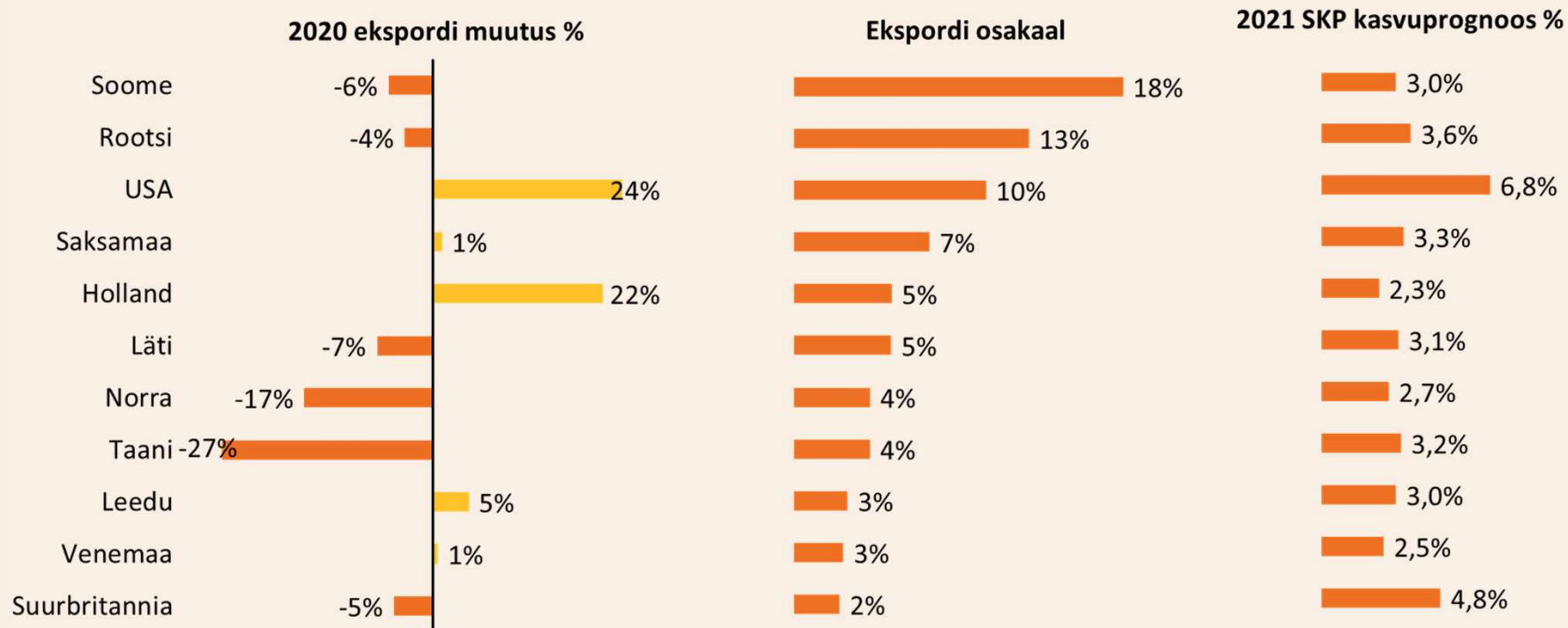

Allikas: Swedbank Research & Macrobond

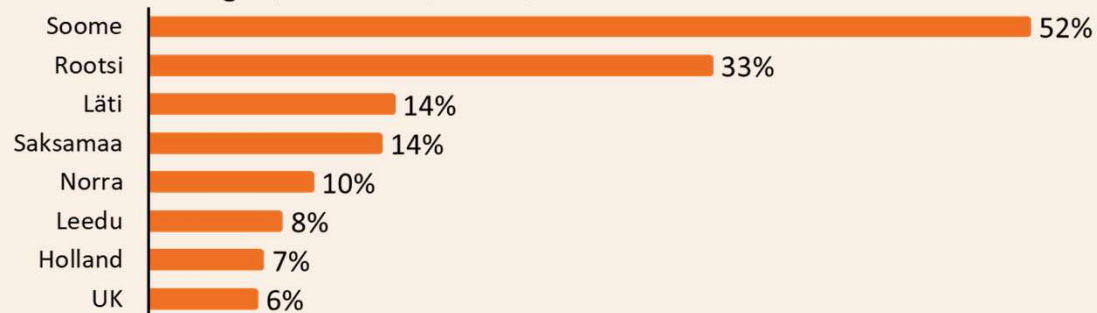
Ekspor

Võimalused Eesti ettevõtetele

Oleme tihedalt seotud Põhjamaade ja Saksamaaga

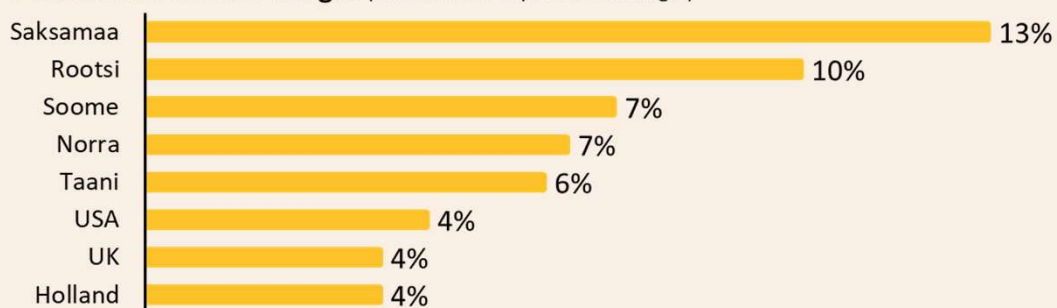
Peamised sihtriigid (% ettevõtete Top3 sihtriiki)

48% ettevõtetest plaanib laiendada uutele turgudele (2020: 28%; 2019: 31%)

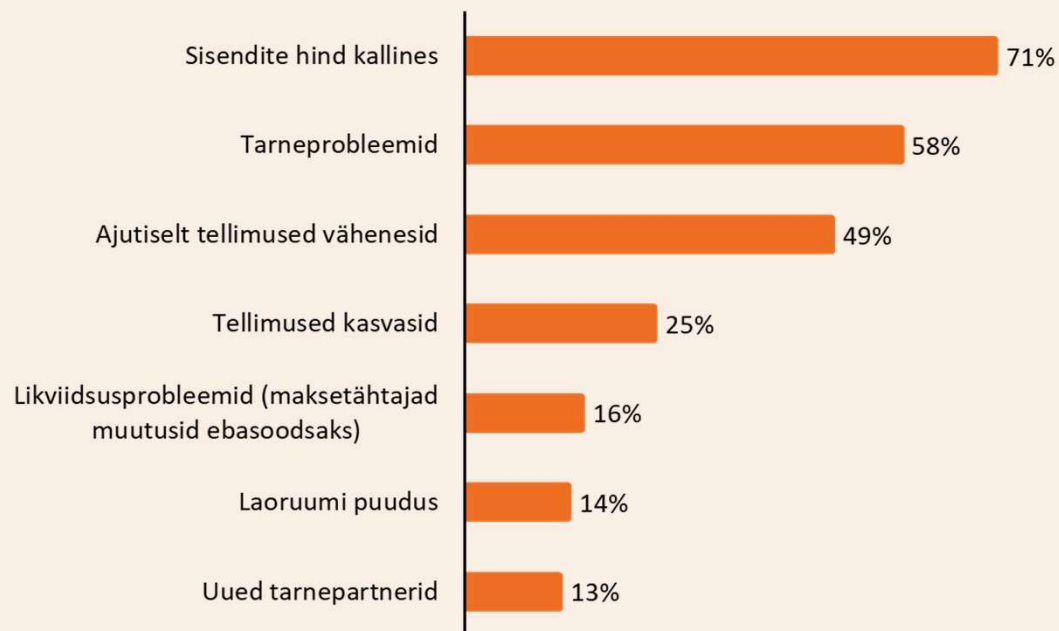
Ettevõtted tõid välja
46 uut sihtriiki
(2020: 42)

Plaanitavad uued sihtriigid (% ettevõtete Top3 uued sihtriigid)

Kriisil oli oma hind

Kuidas mõjutab 2020 alanud kriis teie tarneahelaid ja eksporti 2021 aastal?

Likviidsusprobleeme tekkis suuretevõtetel

Väikettevõtetel on enim tulnud tegeleda **uute tarnepartnerite leidmisega.**

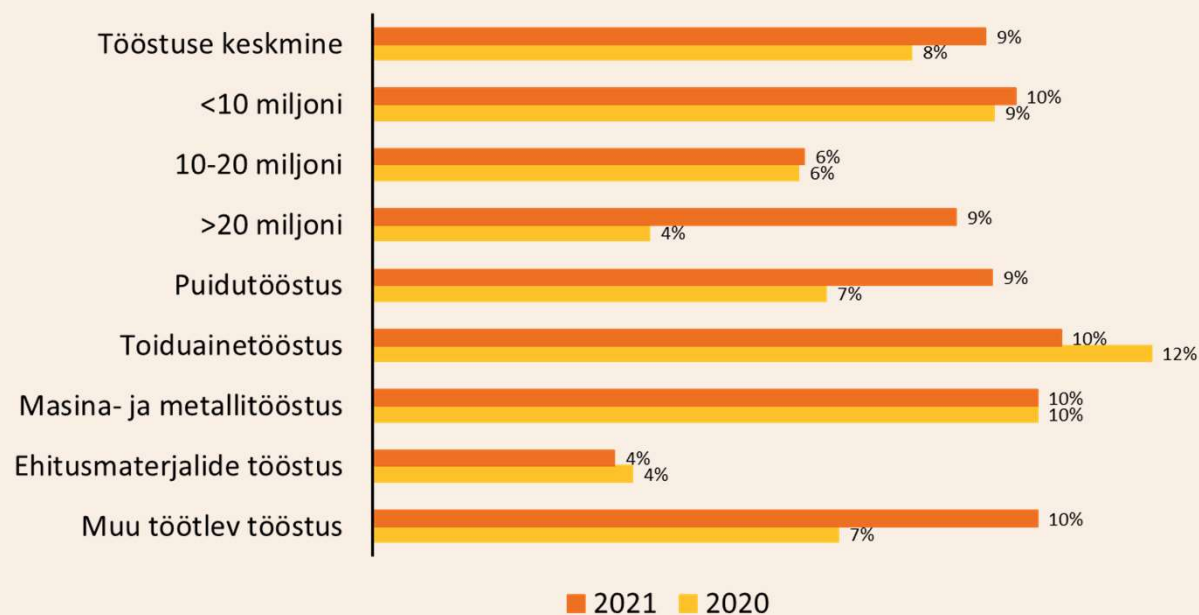
* Valida sai 3 olulisemat % - mitme vastanu Top3s

Investeeringud

Ettevõtted plaanivad investeringuid kasvatada

Investeeringud / müügitulu võrdlus

* Investeeringud/müügitulu 2021 – prognoositud numbrid

5,2 aastat

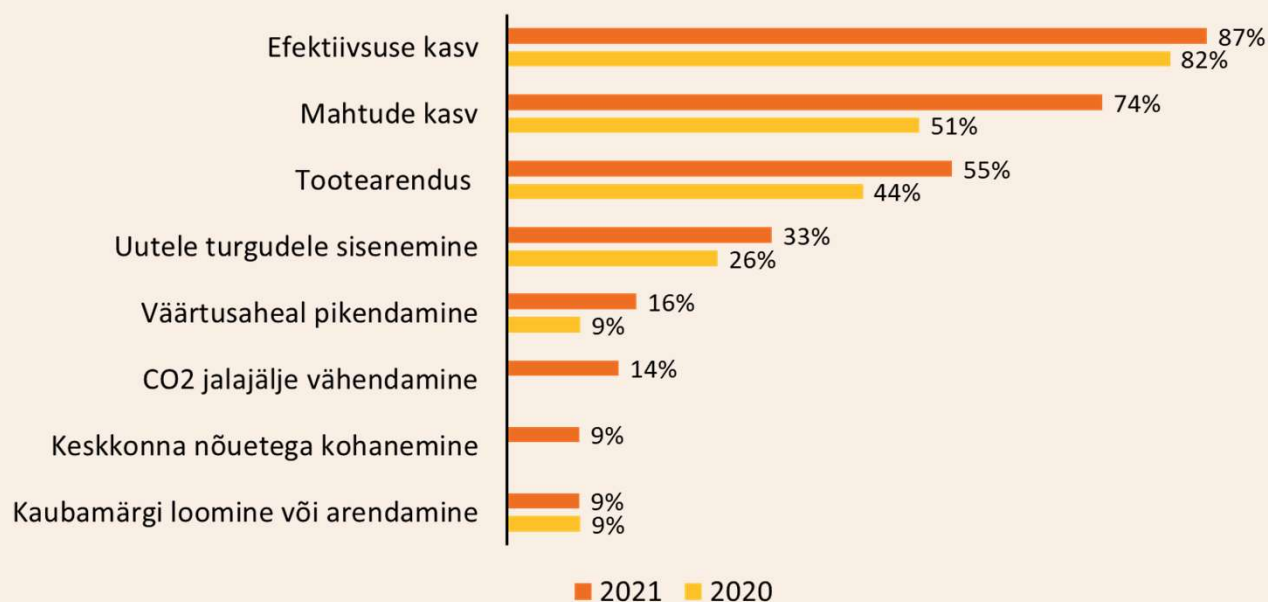
Investeeringute keskmine tasuvusaeg

Kogu tööstuse prognoositud investeeringute maht 2021 aastal on **suurenemas 57%**

49% vastanutest kavatseb 2021 **investeeringuid kasvatada**

Tööstuse fookus: efektiivsus ja tootearendus

Mis on Teie ettevõtte investeeringute 3 peamist eesmärki järgmise 2 aasta jooksul? - % mitme ettevõtte 3 peamise eesmärgi seas

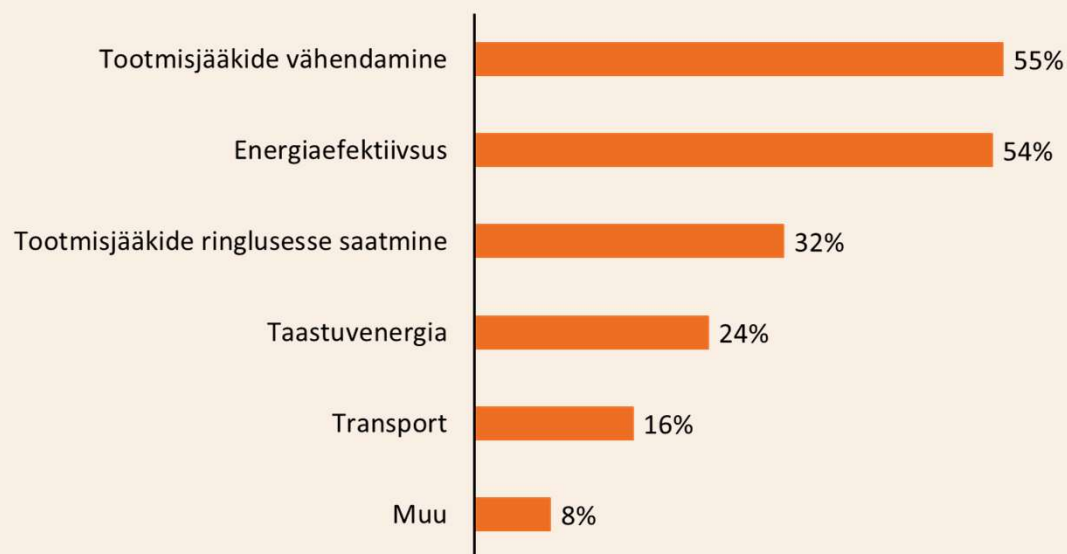
80% puidutööstuse ettevõtete investeeringute eesmärgiks on **mahtude kasvatamine**

24% rasketööstuse ettevõtetest investeerib **väärtusahelate pikendamisse**

41% muu tööstuse ettevõtetest investeerib **sisenemiseks uutele turgudele**

Tööstuse fookus: jääkide vähendamine ja energia kokkuhoid

Millistesse valdkondadesse plaanite ressursitõhususe ja keskkonnasäästlikkuse eesmärgil investeerida?

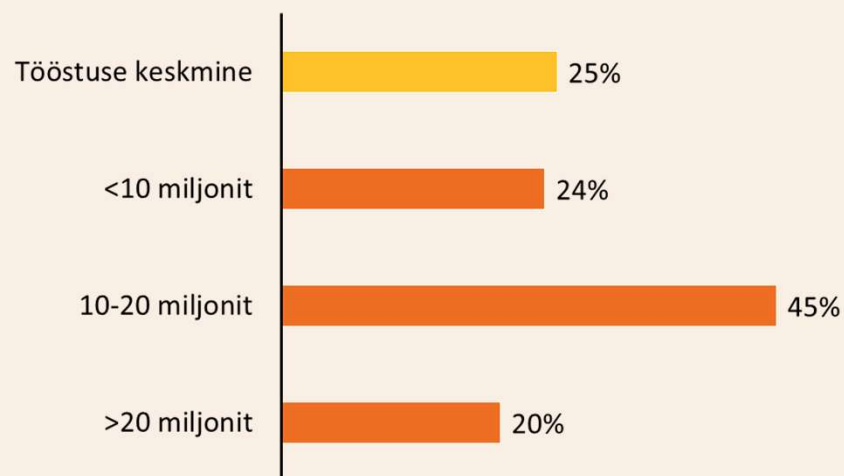
- % mitme ettevõtte eesmärgi seas

Mida täpsemalt plaanitakse?

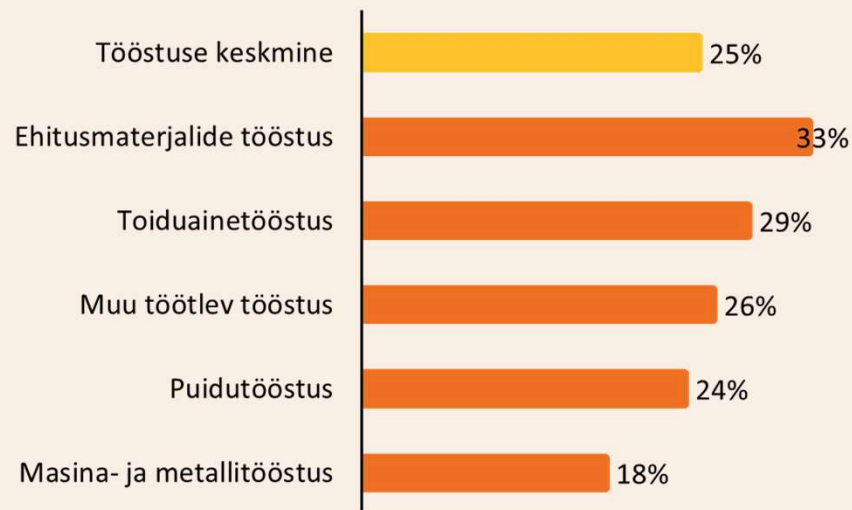
- **Energiaefektiivsus**
 - LED valgustid
 - Uuemad seadmed
 - Robotid, automatiseerimine
- **Taastuenergia**
 - Päikeseelektrijaam / päikeseпарк / päikesepaneelid
 - Biogaasijaam
- **Tootmisjäägid**
 - Tootmisjäägid uutesse toodetesse
 - Praagi vähendamine
 - Paljudele spetsiifilistele tootmisjääkidele ei ole Eestis lahendust (vill, kile, plast)
- **Transport**
 - Optimeerida transporti

Aktiivseks on muutunud keskmise suurusega ettevõtted

Kui suure osa investeeringute eelarvest (%) plaanite suunata automatiseerimisse ja digitaliseerimisse 2021 aastal?

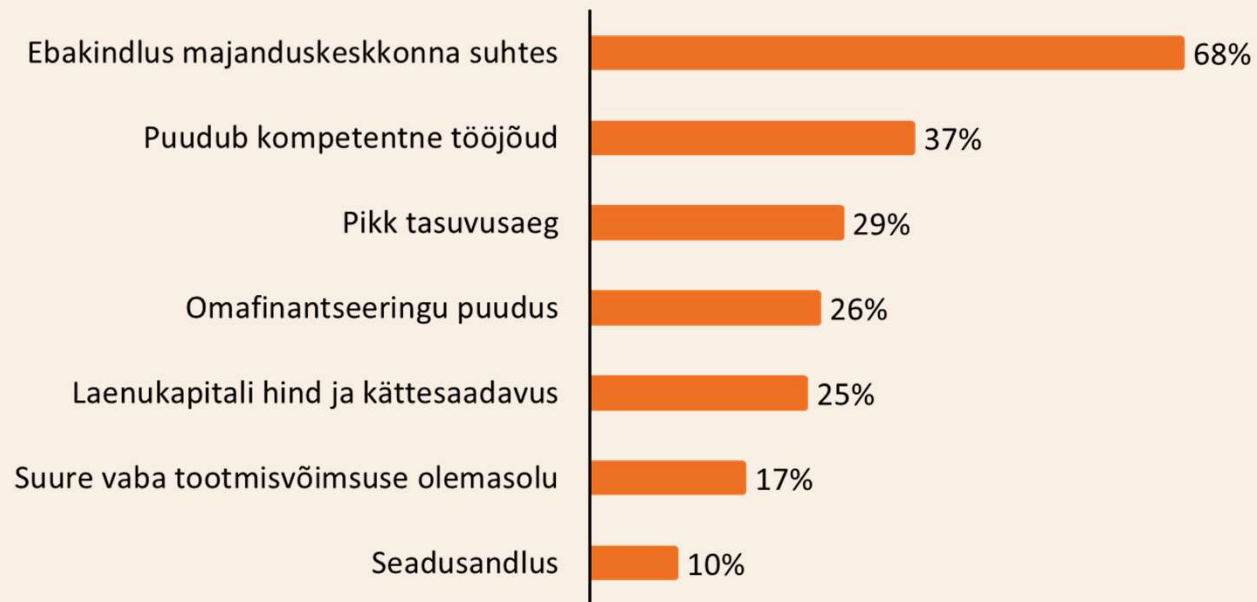

Kui suure osa investeeringute eelarvest (%) plaanite suunata automatiseerimisse ja digitaliseerimisse 2021 aastal?

Ebakindlus on jätkuvalt suur

Mis hoiab investeeringuid tagasi

- % mitu ettevõtet valis

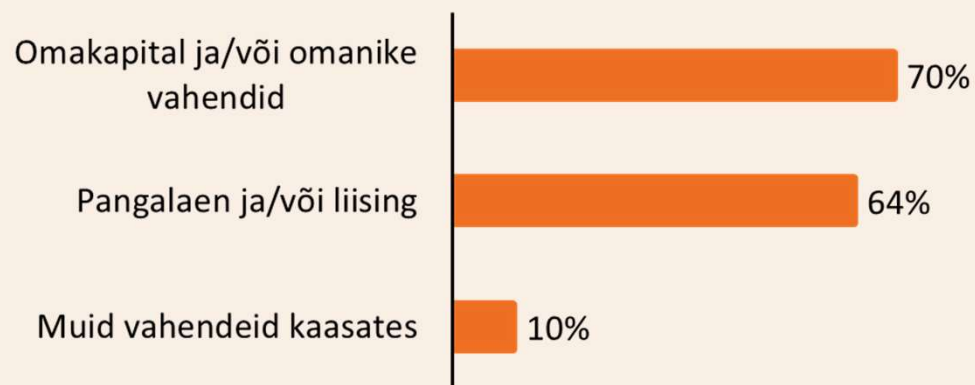
© Swedbank

Ebakindlust majanduskeskkonna suhtes hindab kõige suuremalt **Puidutööstus 3,9 punktiga**

Ehitusmaterjalide tööstus hindab kõige kõrgemalt kompetentse **tööjõu puudumist 4.2 / 5**

Investeeringute finantseerimine

Milliste vahendite abil plaanite investeringuid ellu viia

- % mitu ettevõtet valis

Kõige enam plaanivad (71%) **pangalaenu** kasutada puidutööstuse ettevõttes.

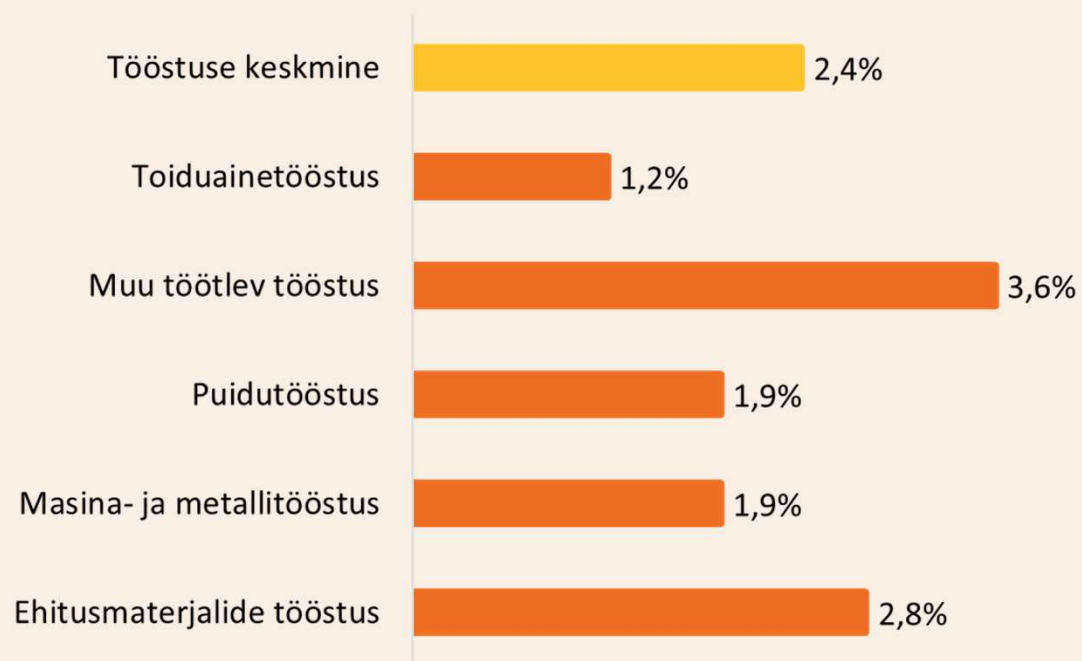
Kõige enam **omakapitali** (76%) plaanivad kasutada toiduainetööstuse ettevõttes.

Tööjõud

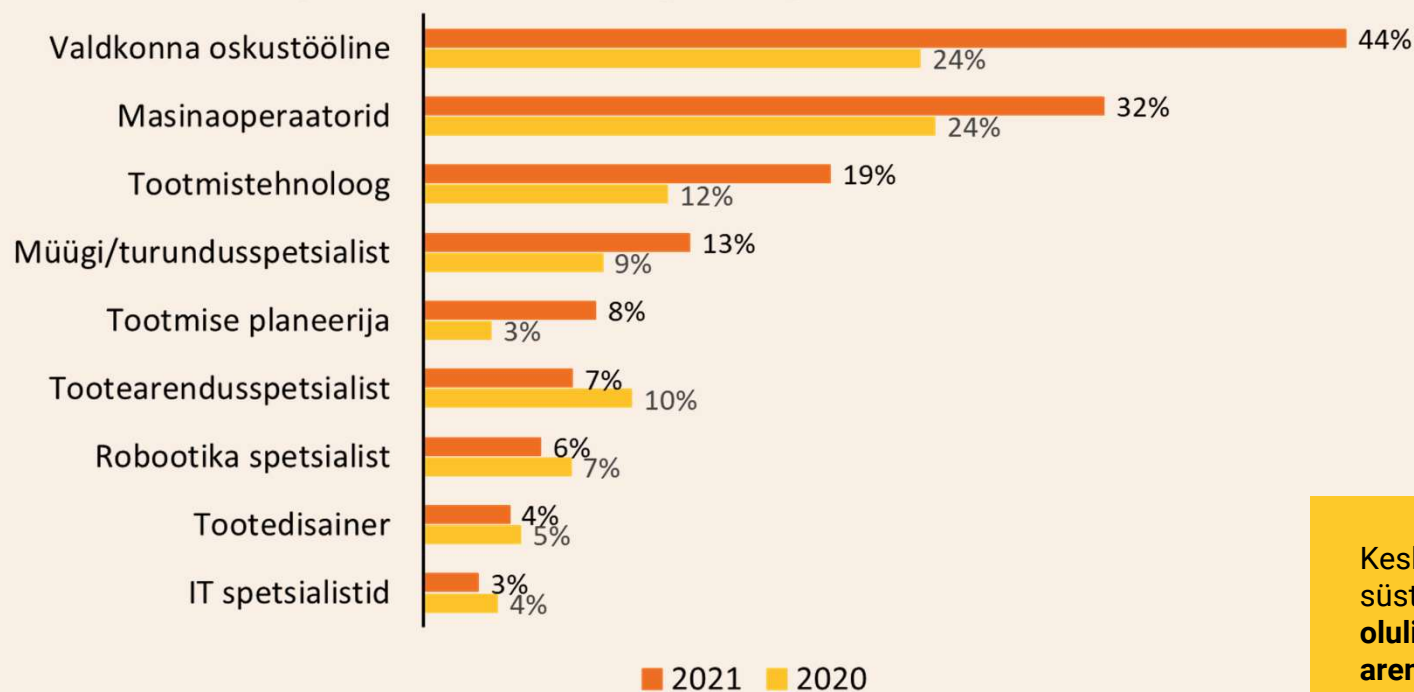
Töötajate arv kasvab

Kuidas prognoosite töötajate arvu muutust Teie ettevõttes
2021. aastal?

Ettevõtete fookus on oskustööjõu leidmisel

Mis valdkonna spetsialistidest on Teil kõige enam puudust

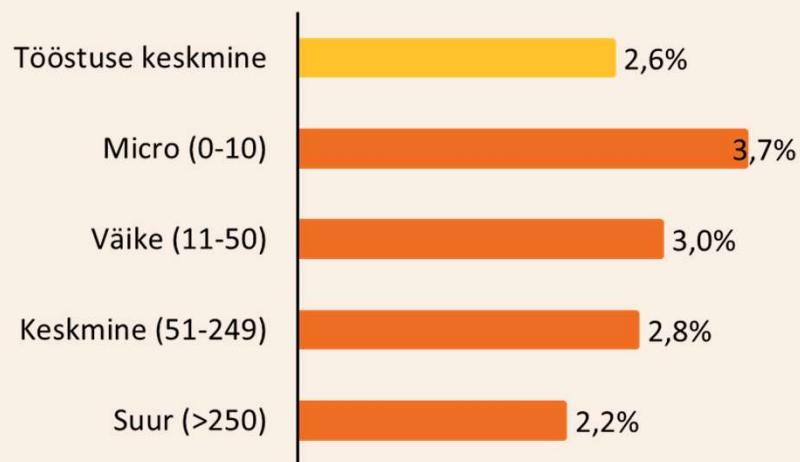

* Valida sai 3 olulisemat % - mitme vastanu Top3s

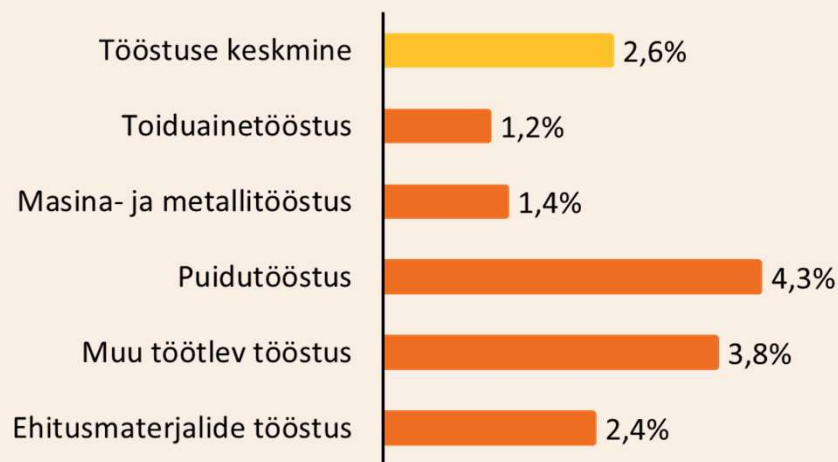
Keskmine hinne 5 palli süsteemis küsimusele: **Kui oluliselt piirab Teie ettevõtte arengut töajõu puudus?** -oli 2,9
1 - Töajõupuudust ei ole
5 - Töajõu puudus piirab oluliselt arengut

Üle poole ettevõtetest plaanib palkade kasvu

Kuidas prognoosite *keskmise palga muutust* Teie ettevõttes 2021. aastal protsentides?

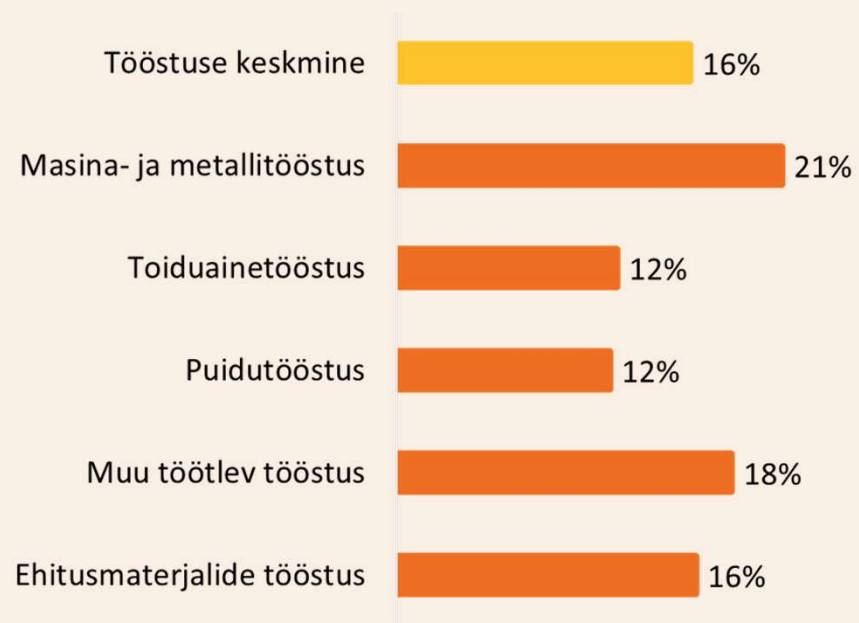
Kuidas prognoosite *keskmise palga muutust* Teie ettevõttes 2021. aastal protsentides

Keskmise palga suurenemist prognoosib 52% (2020: 70%) vastanutest, samaks jäämist 46% (2020: 30%) ja vähenemist 5 (2020: mitte ükski) ettevõtte.

Tööjõukulude osakaal käibes kasvas

Kui suur on tööjõukulude (koos maksudega) osakaal suhtena Teie ettevõtte käibesse?

Automatiseerimine

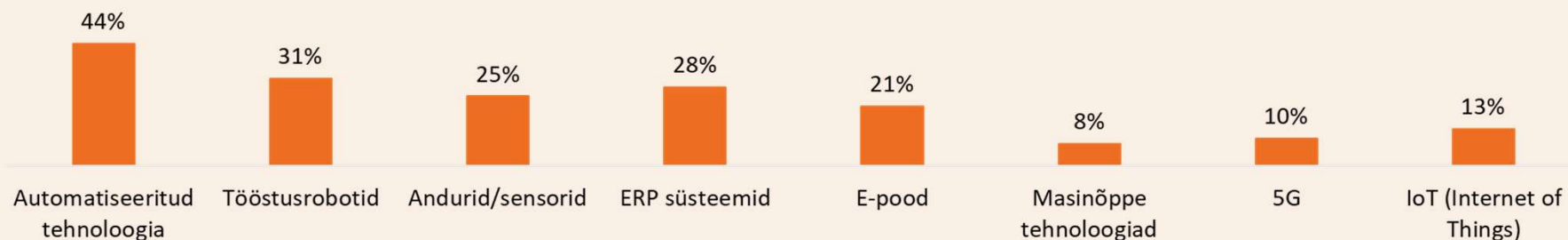
Uued tehnoloogiad leiavad tee tööstusesse!

Millised lahendused on täna kasutuses

- % mitmes ettevõttes kasutusel

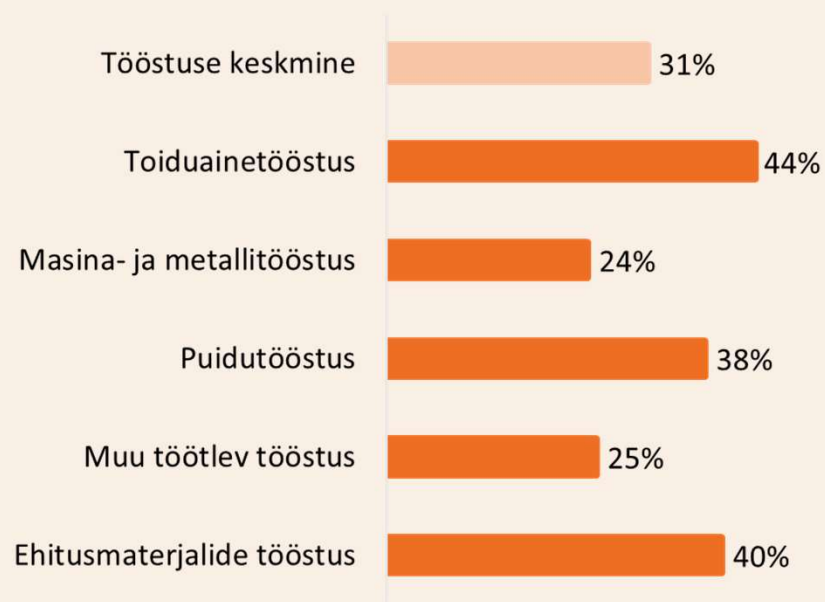

Milliseid lahendusi plaanitakse kasutusele võtta järgmise 2 aasta jooksul

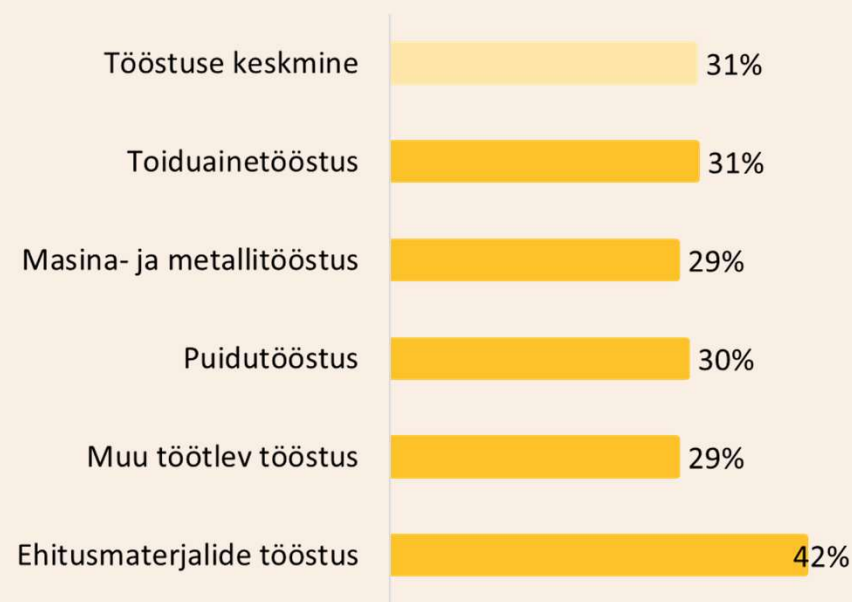

Ettevõtted näevad järjest enam võimalusi tehnoloogia kasutamiseks protsessides

Automatiseeritud protsesse ettevõttes

Digitaliseeritud protsesse ettevõttes

Olulisim eesmärk on tootlikkuse tõstmine

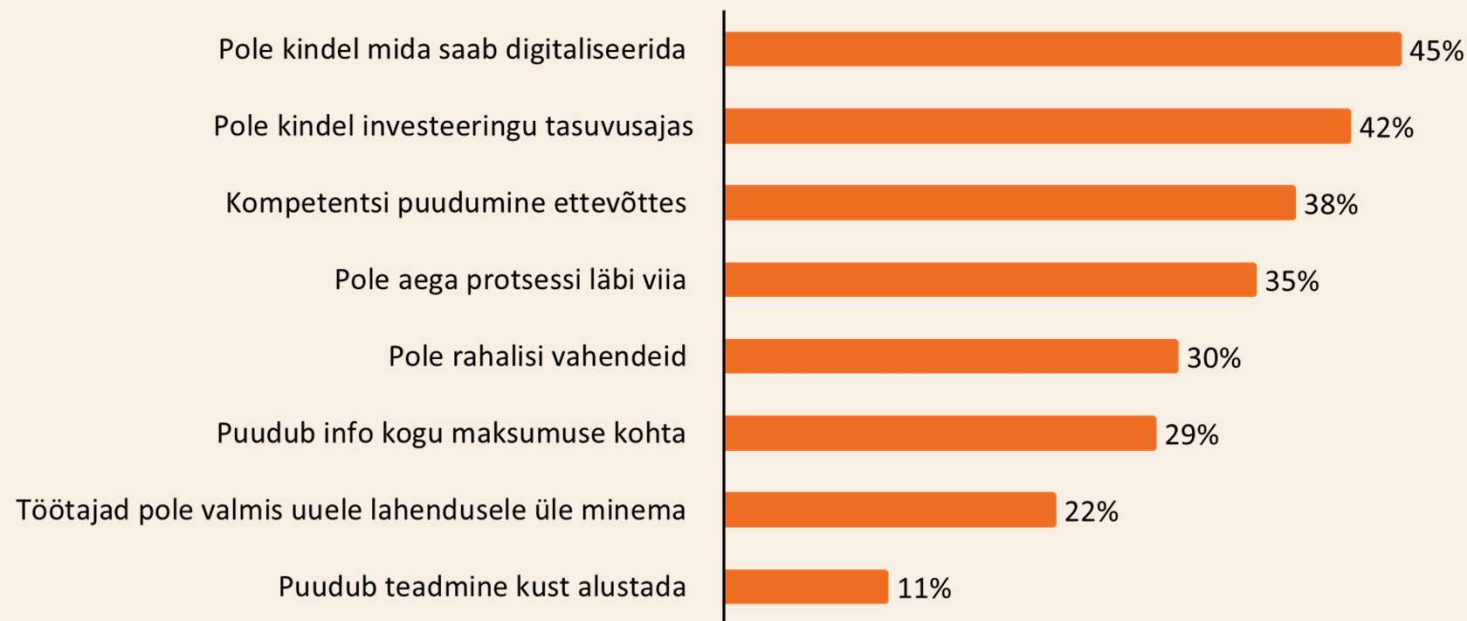
Mis on kõige olulisemad põhjused automatiseerimiseks ja/või digitaliseerimiseks?

Palusime ettevõtetel ka hinnata olulisust 5 palli süsteemis **Tootlikkuse ja produktiivsuse tõstmist** läbi automatiseerimise ja digitaliseerimise pidas **toiduainetööstus** andes hindeks **4,64**

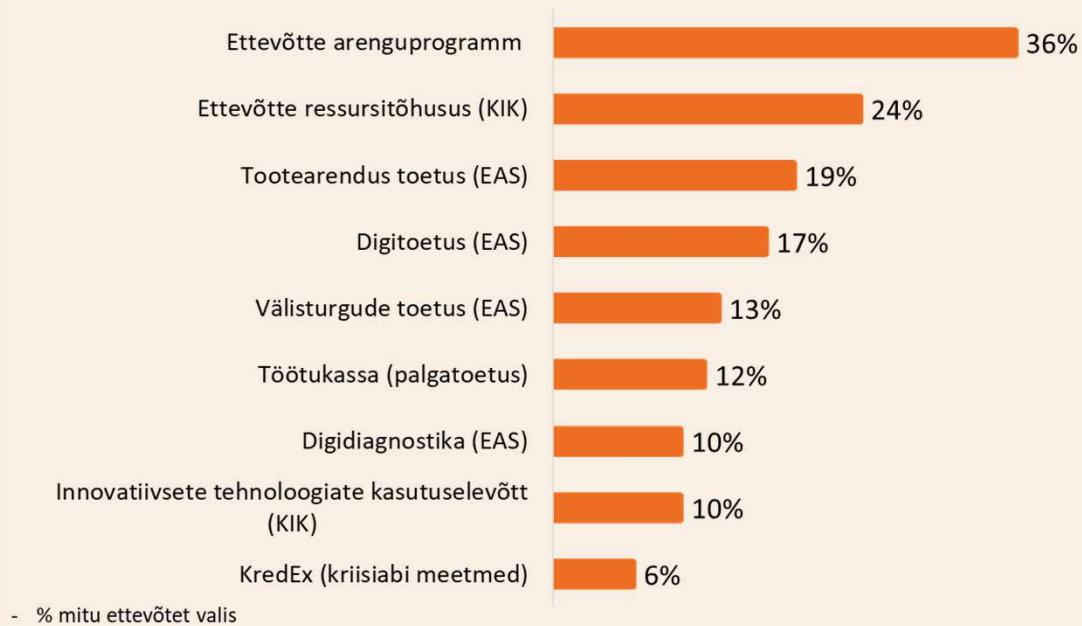
Oluline edutegur: kompetentsi tõstmine ja tugi uute tehnoloogiate rakendamisel

Mis hoiab automatiseerimist ja/või digitaliseerimist tagasi?

Toetusprogrammide roll ja ulatus – kuidas jõuda õigete ettevõteteneni?

Milliseid riigi poolt pakutavaid toetusi plaanite kasutada 2021 aastal?

© Swedbank

57%

plaanivad 2021 aastal kasutada **riigi poolt** pakutavaid meetmeid/toetusi **investeeringute elluviimisel**

Tuntakse puudust

- Toetused tehnoloogiatesse
 - Innovatiivsed
 - Robotid
 - Automatiseerimine
- Toetusi ettevõtetele maapiirkonnas

Ettevõtjad soovivad toetustes näha **suuremat läbipaistvust** ning **vähemat bürokraatiat**

Kokkuvõte

Kokkuvõte

- **Ettevõtted on optimistlikud** – plaanitakse käibe ja kasumlikkuse kasvu, investeringud on kasvamas!
- **Riskide juhtimine on jätkuvalt väga oluline** arvestades probleeme tarneahelates ning ebakindlust viiruse leviku piiramisel.
- **Efektivsuse kasvule** suunatud investeringud on jätkuvalt väiksema riskiga võrreldes mahtude kasvule orienteeritud investeringutega.
- **Toorainete hindade kallinemine** on toonud uue mõõtme juhtimisotsustesse – vajadus üle vaadata tarnelepingute tingimused ja struktuur.
- **Jätkusuutlikkus on kujunemas hügieenifaktoriks** – see on tegutsemise eelduseks tarneahelates.
- Tänapäevased otsused muudavad maailmamajandust pikaks ajaks. Hoolimata soodsast konjunktuurist ja hetke tööturu olukorrast on oluline **keskenduda pikaajalist konkurentsivõimet tõstvatele investeringutele**.
- **Oleme valmis finantseerima ettevõtete plaane** automatiseerimisel, digitaliseerimisel ja toodete arendamisel.